

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

SENDER DEL MEDITERRANI GR-92

13a Etapa : LLORET DE MAR – BLANES – TORDERA

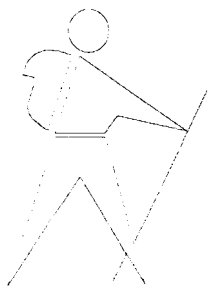
24 d'octubre de 2004

HORARI PREVIST

Sortida de la Plaça de l'Estació de Vilanova i la Geltrú.	6,30	h
Àrea de la Selva. Esmorzar.	8,15	h
	8,45	h
Lloret de Mar. Inici de l'excursió.	9,30	h
Urbanització Santa Clotilde. Reagrupament.	10,10	h
	10,15	h
Castell de Sant Joan. Reagrupament.	11,00	h
	11,10	h
Blanes. Reagrupament.	11,35	h
	11,45	h
Can Calent. Reagrupament.	12,40	h
	12,50	h
Tordera. Final d'etapa. Dinar.	13,50	h
Sortida cap a Vilanova.	17,00	h
Vilanova i la Geltrú.	19,30	h

Notes.-

- ** Esmorzarem a l'àrea de la Selva. Dinarem a Tordera en arribar; hi ha restaurants.
- ** Tingueu en compte que l'organització **sempre pot modificar aquesta previsió** d'horari en funció de com es vagi desenvolupant l'etapa (Condicions meteorològiques, retards o avançaments imprevistos, etc).
- ** Si us **plau**, **sigueu puntuals**, respecte els reagrupaments i **vigileu que hi sigui tothom**.
- ** Intenteu seguir els horaris previstos, és a dir, **no correu ni aneu massa LENTS !!**
- ** **Atenció:** La Secció de Senders disposa d'un telèfon mòbil (**680102567**). Per a qualsevol comunicació amb la Secció el dis-sabte abans de l'excursió o el mateix diumenge **utilitzeu només** aquest telèfon. (Els dissabtes de 14h a 16h i el diumenge a partir de mitja hora abans de l'hora prevista per a la sortida).

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

SENDER DEL MEDITERRANI GR-92

13a Etapa : LLORET DE MAR – BLANES – TORDERA

24 d'octubre de 2004

DESCRIPCIÓ DE L'ETAPA

Entre Lloret i Blanes, el GR-92 sempre té la companyia del mar, amb una atractiva combinació de primers i segons termes. Sempre és possible assolir la primera línia de costa en minuts, si així es desitja, per gaudir dels diferents punts d'interès que hi ha. El castell de Sant Joan a 173 m per sobre de Blanes presideix l'etapa en quan a altitud i vista es refereix. A partir d'aquesta població el GR-92 segueix aigües amunt del riu Tordera tot canviant els horitzons marins pels interiors durant varies jornades de camí.

Horari Parcial	Horari Total	Distància (km)
0:00	0:00	0,000

Lloret de Mar (5 m).- Final del passeig. Es creua la riera de Lloret i es deixa a la dreta l'avinguda Just Marlès per la qual comença la variant GR-92-2 en direcció a les Alegries, Sant Pere del Bosc, el Vilar i Tordera, abans de la qual es retroba amb el GR-92.

0:05	0:05	0,200
------	------	-------

Monument a la Dona Marinera.- Es pugen les escales del monument. Magnífica vista sobre Lloret. Es continua pel camí de ronda.

0:06	0:11	0,480
------	------	-------

Cala Banys.- Cal agafar les escales de l'esquerra que, en forta pujada, porten fins a les restes del castell de Sant Joan, que es deixen a l'esquerra, per agafar un carrer que acaba en unes escales que cal baixar.

0:09	0:20	0,850
------	------	-------

Final de les escales.- Es pren l'avinguda Ferran Agulló, es baixa fins la plaça Sisquella i aviat s'arriba a la popular platja de Fenals, la qual a l'estiu té gran quantitat de visitants. Es segueix el passeig de la platja cap a la dreta.

0:12	0:32	1,150
------	------	-------

Final del passeig.- Es pren el camí de la dreta que puja pel mig d'un bosc de pins.

0:05 0:37 1,350

Urbanització Santa Clotilde.- S'agafa a l'esquerra un carrer de l'urbanització. Atenció si es va en sentit contrari! Un cop passada una important casa, es pren a l'esquerra el camí d'accés a Cala Boadella, la qual es deixa a sota, a l'esquerra. El GR-92 aviat emprèn una forta pujada, que es pot escurçar per algunes dreceres.

0:15 0:52 1,750

Bifurcació.- Es pren una pista a l'esquerra i es deixen a la dreta primer unes escales i després un carrer asfaltat.

0:05 0:57 2,250

Carretera (Lloret - Santa Cristina).- Cal seguir la carretera a l'esquerra. Quan més endavant aquesta baixa cap a Santa Cristina, patrona de Lloret, cal prendre a la dreta la carretera en direcció als jardins tropicals Pinya de Rosa i Blanes (Camí de Santa Cristina). A continuació es deixa a l'esquerra l'accés a Cala Treumal i es passa pel costat dels jardins esmentats abans i de la urbanització de la Serra Llarga.

0:08 1:05 2,800

Bifurcació.- Es deixa a la dreta el carrer de Serrallarga i se segueix en direcció oest per ampla pista asfaltada que porta cap a la cala Sant Francesc. La careneta de l'esquerra fa que es canviï momentàniament la vista sobre el mar per una vista sobre l'interior.

0:07 1:12 3,400

Coll de Forcadell (110 m).- Situat entre les muntanyes de Santa Bàrbara i Sant Joan. Hi ha una petita rotonda. Just passat el coll hi ha una bifurcació de la carretera. Es pren la de la dreta, però es deixa de seguida, ja que allà mateix el GR-92 segueix un camí a l'esquerra que puja per una carena en direcció oest entre dues tanques. El camí va a sortir a l'aparcament de vehicles del castell de Sant Joan. Si es va en sentit contrari, cal tenir en compte aquesta referència.

0:10 1:22 3,850

Castell de Sant Joan (173 m).- Si es puja dalt de la muralla del castell es pot contemplar una vista extraordinària. El GR-92 davalla per un camí de graons estrets i verticals, muntanya avall, en direcció a Blanes. Després d'un primer tram d'escales es troba el carrer Vidal i Barraquer, que se segueix uns metres a la dreta i llavors una llarga graonada amb creuament de carrer porta a trobar el carrer Marià Fortuny, pel qual es baixa cap a la dreta. Es troba un altre cop el carrer Vidal i Barraquer per on s'ha de continuar baixant.

0:08 1:30 4,300

Escales.- Es deixa un carrer a la dreta i es baixa per unes escales, aquest cop de pendent més suau. Després de travessar un tram ajardinat, s'arriba a una rotonda on hi ha una font. Se segueix tot recte fins l'encreuament del carrer Pere Puig i Llena amb el carrer Camí de Sant Joan. Es pren llavors l'última graonada, ja dins de Blanes. Al final del Camí de Sant Joan, es tomba a l'esquerra.

0:05 1:35 4,800

Font d'en Romà.- Es continua pel carrer Camadasa i s'arriba al passeig ran de mar, que se segueix a la dreta.

0:10 1:45 5,650

Blanes (10 m).- Plaça Catalunya. A l'esquerra hi ha la bonica península de la Palomera. En front

mateix es pren el Passeig de la Marina fins arribar a la plaça dels Països Catalans. Es tomba a la dreta pel carrer del Racó d'en Portes. Atenció, també a la dreta hi ha el carrer que porta al veïnat dels Quatre Camins, que no s'ha d'agafar. Es deixa a l'esquerra el polisportiu i a la dreta la Biblioteca Central Comarcal. S'arriba a l'estació d'autobusos i es continua per l'avinguda Catalunya.

0:22 2:07 7,450

Carretera GIP-6831.- Es travessa, es passa sota el pont del tren, es travessa el torrent de la Vall de Burg i es tomba a la dreta entrant aviat en terreny d'horta.

0:06 2:13 8,000

Carretera B-682.- Es passa per un túnel, es tomba a la dreta i es puja a la carretera. Se segueix per la vorera i, un cop passat el pont del tren, es gira a l'esquerra per l'ample camí quasi paral·lel a la carretera i que ens torna en direcció a la via.

0:05 2:18 8,450

Corba.- Es tomba a la dreta, paral·lelament a la via fins a arribar a una granja on la pista que se segueix gira de nou a la dreta.

0:16 2:34 9,750

Bifurcació.- Es pren la pista de l'esquerra deixant la pista d'enfront que va a la carretera. A l'esquerra queda la torre de can Toni Joan.

0:05 2:39 10,150

Can Calent.- En ruïnes. El GR es decanta a l'esquerra (sud-oest), creua la via del tren i segueix per l'horta per tombar a la dreta i continuar per un camí vorejat de canyars i arbreda amb bona ombra a l'estiu.

0:11 2:50 11,050

Torrent de can Daniel.- Just abans de creuar-lo per un pontet es deixa un trencall a la dreta que creua la via del tren. La pista que se segueix transita per un bonic paisatge rural prop del riu Tordera.

0:20 3:10 12,550

Bifurcació.- Per la dreta s'uneix el GR-92-2 procedent de Lloret per l'interior. Es va a l'esquerra per la pista tot travessant el Pla de Gelpí i vorejant la Mota del riu Tordera fins a arribar a una planta de formigons i graves, on la pista puja a trobar la carretera N-II, que es pren a l'esquerra.

0:20 3:30 13,750

Riu Tordera.- Es travessa pel pont de la carretera.

0:05 3:35 14,125

Trencall.- Es deixa la carretera i es pren una pista a la dreta, oest. Aquesta pista, en arribar a les primeres cases de la població de Tordera, passa a ser el carrer Amadeu Vives. Es passa per la plaça Lluís Companys i es continua pel carrer Maragall.

0:05 3;40 14,475

Tordera (30 m).- Rotonda. Ací, a l'esquerra, deixem el PR-C146 que va cap a Palafolls; el GR-92 segueix cap a la dreta pel carrer Camí Ral.

BLANES

El terme municipal de Blanes, de 17,84 km², a l'extrem meridional de la Costa Brava i de la comarca de la Selva, s'estén per la plana al·luvial de l'esquerra de la Tordera, entre els vessants de la serra Llarga i la de Montells i la mar. Al nord del sector muntanyós es destaca el turó del Vilar, a 269 m d'altitud, i travessa el terme i la vila la riera de Valdoric o de Blanes que desemboca a la mar prop de la roca o *tombolo* de sa Palomera, que separa la badia de Blanes de la platja de Sabanell, la qual s'allarga fins a la desembocadura de la Tordera.

A l'extrem de llevant de la badia, sota el promontori del Conventet, que continua el turó de Sant Joan, hi ha el port. A llevant del promontori la costa es continua espadada amb les cales de sa Forcanera i Bona (o de Sant Francesc) i la punta de s'Agulla fins a la platja de Treumal, al límit amb el terme de Lloret.

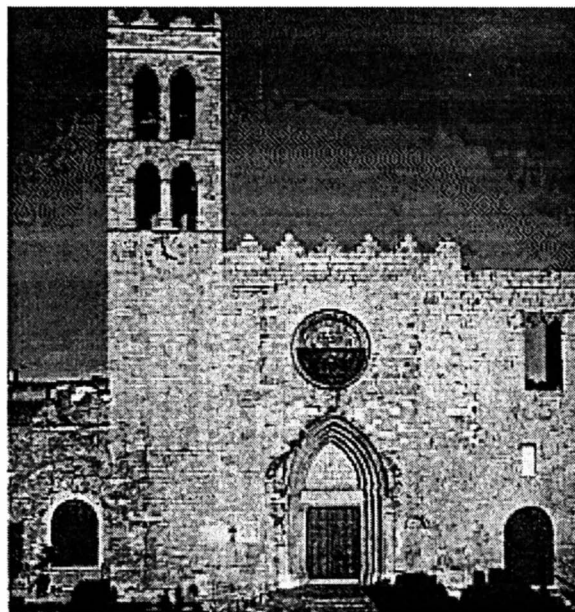
Tot el límit oriental és amb el terme municipal de Lloret de Mar, mentre que al nord i l'oest confronta amb els de Tordera, Palafolls i Malgrat. Als vessants de les muntanyes del sector més septentrional del territori hi ha abundants boscs de sureres i pinedes, però aquesta massa forestal, que ocupava gairebé un terç de la superfície, es troba actualment molt aclarida per les diverses urbanitzacions residencials que s'hi ha construït.

La vila de Blanes s'estén en semicercle al voltant de l'antic port, al peu del turó on s'alcen les restes del castell de Sant Joan (173 m d'altitud). La riera de Blanes dividia el nucli antic, que estigué emmurallat, i el barri de la Carbonera, a l'esquerra de la riera, dels barris de s'Auguer i de la Maçaneda, a la dreta, però la desordenada urbanització moderna ha englobat aquests barris. Entre la roca de sa Palomera i el port, al peu del morrot on s'aixeca l'antic convent caputxí, hi ha el passeig Marítim o de la Mestrança on s'ha bastit el monument a Ruyra, obra de Joan Rebull, que representa el frare Sadurní, personatge de la narració *Les coses benignes*. Ja a la vora del port hi ha la Confraria de Pescadors i l'Institut d'Investigació Pesquera, organisme creat el 1961 pel CSIC amb la col·laboració de l'ajuntament i que té un aquari que aplega mostres de tota la fauna marítima mediterrània.

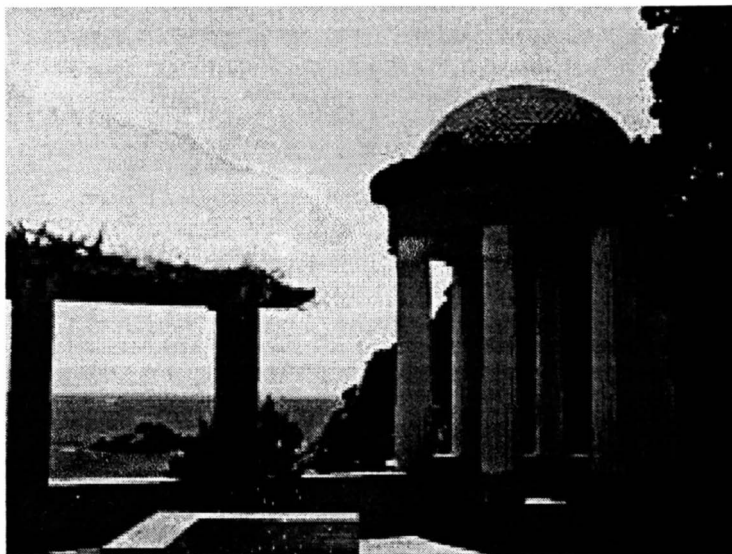
L'església parroquial de Santa Maria és un notable exemplar gòtic bastit a la fi del segle XIV per Bernadí de Cabrera (Bernat IV), a la vegada que el veí palau senyorial dels Cabrera, amb el qual formava un sol edifici. Els plans foren encarregats a Arnau Bargués, autor de la façana de l'antiga Casa de la Ciutat de Barcelona. En un dels extrems del conjunt s'alça el campanar quadrat, de tres pisos amb finestrals; a la façana d'església, que és coronada de merlets, s'hi obre una gran rosassa i la porta gòtica, amb quatre arcs apuntats, en degradació, sostinguts per esveltes columnes. Fou modificada posteriorment i estatjà un magnífic retaulle barroc, cremat a l'inici de la guerra civil del 1936. Fou reconstruïda i decorada amb pintures al fresc de Jaume Busquets, que emmarquen el baldaquí.

Del palau dels Cabrera, que fou destruït a la fi del segle XVII i molt depredat en èpoques recents, en resten només algunes parets de les façanes. De la mateixa època és la font gòtica del carrer Ample, interessant monument del gòtic civil, bastida quan es referent les muralles i els seus portals, s'urbanitzà el carrer Ample amb porxadades (se'n conserven alguns arcs tapiats) i s'obrí el carrer Nou (després dit de Bernat Boades).

Dalt del morrot que perllonga el turó de Sant Joan fins a la punta de Santa Anna, a l'indret on hi havia hagut una capella dedicada a Santa Anna, patrona de la vila, s'establí el 1583 el convent de

Sant Francesc, de frares caputxins, dit el Conventet, que perdurà fins el 1835. Després de la desamortització fou propietat de l'escriptor Francesc Camprodon i després de Joaquim Casas-Carbó, que n'inicià la restauració, continuada pels seus hereus.

Als vessants de llevant del morrot, prop de la platja de sa Forcanera, es troben els jardins botànics Mar i Murtra, una institució d'excel·lent valor científic i pedagògic. Foren fundats pel botànic alemany Karl Faust, nascut a Hademar el 1874, que fixà, en retirar-se, la seva residència a Blanes. L'any 1921, amb la col·laboració del botànic català Pius Font i Quer, inicia la formació del jardí on aclimatà plantes exòtiques dels diversos continents fins aconseguir més de 3000 espècies; també creà una interessant biblioteca especialitzada i un herbari. A la mort del fundador, l'any 1952, es creà un

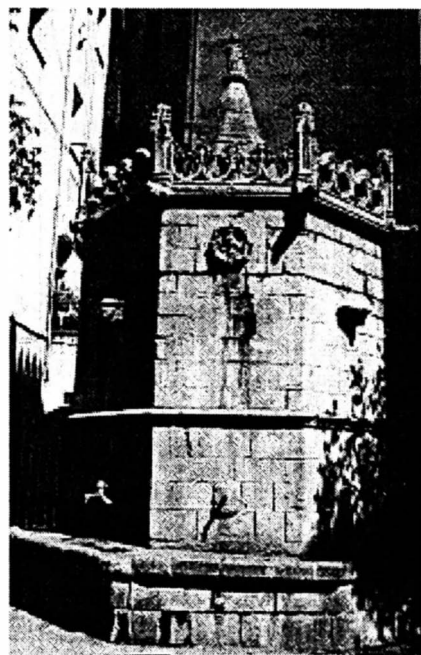
patronat que té cura del conjunt. Paral·lela a aquesta institució, la propietat Pinya de Rosa, aplega una notable col·lecció d'art i variades mostres de plantes africanes, cactus i espècies de la flora mediterrània.

Dins de la vila, al barri de la Maçaneda, hi ha l'església de la Mare de Déu de l'Antiga (o de la Riera), esmentada ja a la fi del segle XIV. Amb referències des de l'any 1657 hi ha les capelles de la Mare de Déu de la Font de la Salut i la de la Mare de Déu de l'Esperança, aquesta al barri de la Carbonera i amb una façana amb bonics esgrafiats.

L'antic castell de Blanes, dit posteriorment castell de Sant Joan per l'advocació que tenia la seva capella, s'aixecava dalt del turó que domina la vila per llevant, a 173 m d'altitud. En resten la torre mestra, restaurada, alguns murs i la capella de Sant Joan, molt modificada en èpoques diverses. Al turó veí de Santa Bàrbara, de 148 m d'altitud, al nord de l'anterior, hi ha l'ermita de Santa Bàrbara, també restaurada, obra del segle XVI. A la cala de Sant Francesc hi ha les restes de la petita ermita de Sant Francesc, datada el 1683, on se celebra tradicionalment un aplec pel 28 de juliol.

Al llarg del segle XIX, com a tota la costa, foren nombrosos els emigrants que marxaren a Amèrica a fer fortuna i, a la tornada, els pocs que ho aconseguiren construïren algunes de les cases que ornaven el passeig. La vida de Blanes a la segona meitat del segle XIX ha restat magistralment recollida en l'obra narrativa de Joaquim Ruyra, que hi passà la infantesa i dóna una visió lírica i realista alhora, dels seus homes i del seu paisatge i especialment de la vida marinera (*La parada*, *Pinya de rosa*, *El rem de trenta-quatre*). Recull també el típic dialecte salat de la costa que s'ha mantingut fins a temps recents i es reflecteix encara en la toponímia.

Al sector muntanyós del nord del terme, als vessants del turó del Vilar (269 m d'altitud), hi ha el famós santuari del Vilar, centre de devoció de la comarca. La tradició fa de la imatge de la Mare de Déu del Vilar una marededéu trobada al segle XI i venerada des d'aleshores a la capella del mas del Vilar.

En realitat és un bon exemplar romànic tardà del segle XIII, de fusta policromada, entronitzada amb el fill a la falda. El santuari es troba documentat des de l'any 1323, però l'actual fou bastit els anys 1609-12. El 1936 sofrí incendi i destrucció i desaparegué l'altar barroc del segle XVIII i el cambril de 1787, així com nombrosos ex-vots i joies. L'església fou restaurada sota la direcció de l'arquitecte Puig i Boada. Des de l'inici del segle XVII té una gran tradició l'aplec del Vilar el dimarts de Pasqua Florida.

TORDERA

El terme municipal de Tordera, de 82,92 km², és el més extens del Maresme i es troba a la vall baixa de la Tordera, a l'extrem nord-est de la comarca i en contacte amb un ampli sector de la Selva (termes de Blanes, Lloret de Mar, Maçanet de la Selva i Fogars de Tordera) i el Vallès Oriental (Sant Celoni); a ponent limita, ja al Maresme, amb Sant Cebrià de Vallalta, a migdia amb Pineda i al sud-est amb Santa Susanna i Palafolls.

Comprèn la vila de Tordera, cap del municipi, els antics termes rurals d'Hortsavinyà, Vallmanya, Sant Pere del Riu, l'antic monestir de Roca-rossa, un gran nombre de masies esparses agrupades en veïnats i moltes i problemàtiques urbanitzacions al sector muntanyós del terme.

La Tordera travessa el territori amb pendent suau i amples meandres en direcció nord-oest – sud-est; són freqüents les fortes avingudes que poden causar grans inundacions. Per la dreta, i procedents de la serra del Montnegre, rep els torrents de la Mina d'Or i del Gorg Negre i la riera de Vallmanya; per l'esquerra, des de les muntanyes selvatanes, les rieres de Valldemaria i de Sant Daniel.

El territori a la dreta del riu és accidentat pels vessants orientals del massís del Montnegre, amb els cims del turó de Ca N'Alomar (701 m), limítrof amb Sant Cebrià de Vallalta i Sant Celoni, el turó de Grimola (664 m), el puig d'Hortsavinyà (572 m) i el puig de Caselles (672 m), també al sector de ponent del terme. A l'esquerra de la Tordera, a la part de llevant del terme, s'alcen els contraforts del bloc de Blanes de la Serralada del Litoral, amb Montbarbat (329 m), al límit amb Lloret i Blanes.

La vila de Tordera es troba a 34 m d'altitud, a la dreta del riu, aigües avall d'un illot on hi ha el parc Prudenci Bertrana. El nucli antic se situa dalt d'un petit turó entre l'església parroquial, situada en un nivell inferior, i l'antic camí ral, on hi hagué l'antic hostal del Mas Borra.

L'actual església parroquial de Sant Esteve de Tordera fou construïda entre el 1780 i el 1817; és de tres naus i planta de creu llatina. La façana té un elegant portal barroc al qual s'accedeix per una escalinata flanquejat per dues columnes i una cornisa truncada amb una fornícula amb la imatge del patró. Conserva la torre del campanar d'un primitiu edifici romànic bastit al mateix indret; la torre, amb interessants finestres, és coronada per un cos d'estil gòtic tardà del segle XVI.

Fins avançat el segle XIX el pas de la Tordera es feia per passeres i en les avingudes fortes el trànsit quedava interromput. El 1895 s'inicià la construcció de l'anomenat Pont de Ferro, reconstruït el 1898 després d'una riuada, que donava una característica silueta a la població; aquest pont sortia de la part posterior de l'església i travessava l'illot. Desaparegué definitivament el 1968 en una altra riuada.

Dins de la tradició literària dels viatges a l'altre món hi ha un interessant relat escrit vers l'any 1611 amb el títol *Cas raro d'un home anomenat Pere Porter, de la vila de Tordera, que vivint entrà i eixí de l'infern*. Segons aquest relat, un pobre pagès, estafat per un notari d'Hostalric, es dirigia de Tordera a

Maçanet per cercar diners quan, en arribar a l'estany de Sils, fou arravatat al fons de l'infern on trobà al notari i d'altres persones documentades a l'època. Quan finalment pogué escapar de l'infern aparegué al Regne de València. L'arxiu parroquial de Tordera conserva les actes de baptisme i defunció de Pere Porter (1553-1618), fill del veïnat de Gasolbes, probable autor de la crònica, que fou perseguit per la Inquisició i excomunicat per mantenir les seves afirmacions. Pere Porter era boter de professió i per això és esmentat també com a Pere Boter i la llegenda és coneguda per *Les calderes de Pere Botero*.

L'agregat de Vallmanya, de població disseminada, es troba als contraforts del massís del Montnegre, a la capçalera de la riera del seu nom, centrat per l'antiga església parroquial de Sant Miquel de Vallmanya, que formà part de la baronia de Montpalau; l'actual edifici, adossat a una casa, de façana molt simple, té un robust campanar de torre quadrada, més antic.

Dins de la seva demarcació parroquial i al sector nord-oest del terme, hi ha les restes de l'antiga canònica augustiniana de Roca-rossa, fundada el 1145 per Guerau III de Cabrera; una important sèrie de donacions dels nobles veïns permeté l'edificació d'una important església romànica (de la qual en resten murs i part de la volta) i crear una petita comunitat que subsistí fins el 1592, quan els seus bens foren units a la nova diòcesi de Solsona.

L'agregat de Hortsavinyà, de població disseminada, és centrat per l'església parroquial de Sant Llop d'Hortsavinyà, de façana barroca, amb rectoria i hostal, als vessants del puig d'Hortsavinyà, al sector oriental del terme. El lloc és esmentat el 1101 i la parròquia passà el 1246 a dependre de Sant Salvador de Breda. Formà part de la baronia de Montpalau, i fou posteriorment municipi independent fins al primer terç del segle XX.

L'agregat de Sant Pere de Riu, igualment de població disseminada, es troba al sector meridional del terme, al vessant nord de Montpalau, centrat per l'església parroquial de Sant Pere de Riu, en un petit promontori que domina la vall de la riera de Pineda; la façana és barroca i el campanar conserva l'estructura romànica. També formà part de la baronia de Montpalau.

Entre les moltes petites esglésies i capelles esparses pel terme cal citar la de Sant Ponç, petit edifici situat a uns 4 km al nord-oest de la vila, reformat al segle XVII, amb una notable porxada sostinguda per dotze columnes d'ordre dòric feta el 1720. El lloc, voltat de boscs, és d'una gran bellesa i té molta tradició l'aplec anual que s'hi celebra l'11 de maig.

BIBLIOGRAFIA

- ** Gran Geografia Comarcal de Catalunya. Volum 3. El Gironès, la Selva i la Garrotxa. Fundació Enciclopèdia Catalana. (1981)
- ** Gran Geografia Comarcal de Catalunya. Volum 6. El Vallès i el Maresme. Fundació Enciclopèdia Catalana. (1982)
- ** Gran Enciclopèdia Catalana.
- ** Selva. Mapa Comarcal de Catalunya. Escala 1:50.000 Institut Cartogràfic de Catalunya (2003).
- ** Topoguia del GR-92.FEEC- CS. (2004)
- ** <http://www.blanes.net/>
- ** <http://www.ceab.csic.es/>
- ** <http://www.tordera.org/>

Agustí Poch. Octubre 2004

